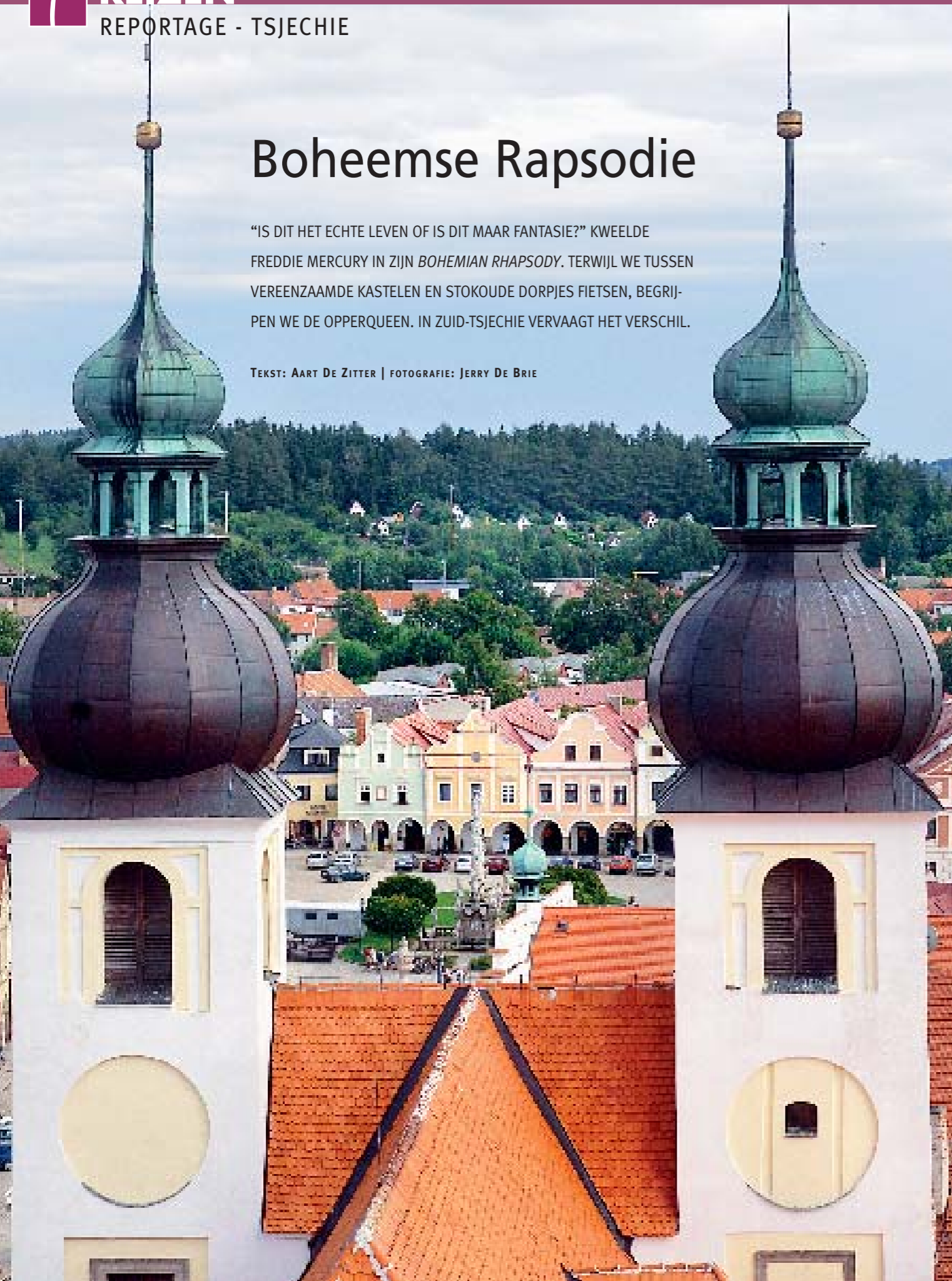

Boheemse Rapsodie

“IS DIT HET ECHTE LEVEN OF IS DIT MAAR FANTASIE?” KWEELDE FREDDIE MERCURY IN ZIJN *BOHEMIAN RHAPSODY*. TERWIJL WE TUSSEN VEREENZAAMDE KASTELEN EN STOKOUDE DORPJES FIETSEN, BEGRIJPEN WE DE OPPERQUEEN. IN ZUID-TSJECHIE VERVAAGT HET VERSCHIL.

TEKST: AART DE ZITTER | FOTOGRAFIE: JERRY DE BRIE

Vroeger blèrden communistische luidsprekers rode leuzen de huizen binnen. Vandaag kondigen ze de marktprijs van pepers en komkommers aan.

Een ooievaar zwaait naar links, richting naaldwoud, wanneer wij het marktplein oplopen. 6.000 mensen wonen in Telc, een stadje op 120 km van Praag. Johan Van Luxemburg, koning van Bohemen, wilde in de 14de eeuw een weidse marktplaats bouwen, maar dat duurde tot in 1570. De heren van Hradec lieten Italiaanse renaissancemeesters aanrukken. Wat zij bedachten, ziet er vandaag uit als een mix van een Venetiaans plein met een kartonnen decor uit een western. Naar onze smaak té gerenoveerd, maar dit staat wel op de UNESCO-lijst van het werelderfgoed.

We klauteren de toren van de Sint-Jacobskerk op, laten de klok galmen en staren naar het landschap: wouden van hoge dennen en sparren, weilanden, witte papavervelden. Hier en daar trilt een stadje in de zon.

We springen op een mountainbike. Da's wennen. De wegen gaan meer op en neer dan ons na wat biertjes lief is. Pilsner Urquell mag in Amerikaanse handen zijn (het is nu eigendom van de brouwerij SAB Miller), het landschap bleef authentiek.

In Bezdecin – een dorpje van zes boerderijen en één kapel groot – ruikt het doordringend. De landelijke bevolking stookt nog altijd met turf, ondanks het gevloek van de milieujongens. Enkele kilometers verder bollen we Batelov binnen. We puffen uit op de trappen van de kerk. Binnen mag niet. Buiten de mis zijn de godshuizen op slot.

Aan de kerk hangen nog steeds de communistische luidsprekers. Vroeger blèrden ze rode leuzen de huizen binnen. Vandaag kondigen ze de marktprijs van pepers en komkommers aan. Een oude Trabant met aërodynamische caravan rijdt

voorbij. Op zijn dak staat een gigantische luidspreker die ons uitnodigt voor een fuif.

Hoe meer we rondkijken, hoe sterker de contrasten worden. We zien oude Skoda's, uit elkaar vallende huisgevels, maar ook hippe coole tieners met navelpiercing. Hypermoderne pikdorsers vreten zich een weg door de honderden hectaren graanland.

Karper in bad

Onze stoere fietsen slingeren verder zuidwaarts. Het Boheemse heuvelland ligt bezaaid met kleine vijvertjes en meren. De plaszen zitten vol karper. Eind november koopt elke rechtgeaarde Tsjech zo'n vis en laat die in zijn badkuip wat ontmodderen voor hij op de kersttafel komt. 's Zomers zijn de vijvers zwemvertier voor kinderen.

We houden halt bij een verroeste roetsjbaan aan de rand van een vijver. Kleuters springen het water in, een ooievaar cirkelt boven hun hoofden. In hoge laarzen komt een vrouw aangelopen. Ze heeft bospaddestoelen geplukt.

Dorstig woud

Terwijl we een kuitenbijter beklimmen, zoekt een gifgroene Wartburg voorbij. Wat later stoppen ook wij bij Slot Rostein. Vanuit de 50 meter hoge toren kijken we uit over het Boheemse woud. In de binnentuin van het slot kijken we met de andere bezoekers naar de zoveelste pint.

Tsjechen zijn de grootste bierdrinkers ter wereld: 150 liter per persoon per jaar. De mannen in Horni Cerekev zitten boven dat

gemiddelde. We gaan café U *Suchanku* binnen en hijsen ons op de veel te hoge barkrukken. Zonder een woord te wisselen, zet de aalvlugge barmeid twee pils – ja, uit Plzen! – voor onze neus. Op een verformfaaid blaadje trekt ze twee streepjes, zonder op te kijken. Alsof er nog een hele reeks moet volgen. Vier ouwe zuiperds staren ons aan. Wanneer we een camera bovenhalen, laten ze zich met graagte fotograferen. Ze gluren naar het display en lachen met hun eigen gezichten.

Een tafel verder bestelt gegrild brood met bruine bonen in saus en hele tenen knoflook. Er komt nog leverworst bij, en fijngesnipperde ui. Kristina Skopalova spreekt enkele woorden Engels. Ze is koeienarts, werkt in Hrarice, maar keert elk weekend terug naar het ouderlijk huis en haar vrienden in het dorp. "En vrijdags gril ik in de tuin van 't hotel."

Dat hotel heet *Rustikal*, het vlaggenschip van de Vlaming Hendrik Christis. Eén keer per week laat hij kip en worst grillen voor de lokale bevolking. Het gebouw was vroeger een kolchoz. Het restaurant, waar we forel geserveerd krijgen, was de schapenstal. Vandaag zijn de communistische luidsprekers verstomd. Lenin is vervangen door Christis.

Het mooiste spook

Na de val van het IJzeren Gordijn vonden westerse toeristen stilaan hun weg naar het Tsjechische binnenland. Duitsers niet. Dat herenvolk wordt nog met een vies oog bekeken. Nederlanders stromen toe. Tsjechië is goedkoop en zalig om te fietsen.

Vlucht

SN Brussels Airlines vliegt vijf tot zes keer per dag heen en weer naar Praag. Vanaf € 215 (inclusief taksen, maaltijd en drank) met de Best Buy-formule. Reservering bij je reisagent, op www.flysn.com of via 070/35.11.11.

Hotel

Hotel Rustikal****, Havlickova 120, 394.03 Horni Cerekev, tel. 00.420/565.396.130, hotel@rustikal.org, www.rustikal.org.

Fietsen

Goede suggesties voor fietstochten in Zuidelijk-Tsjechië vind je in de brochure *Radtouren mit der Tschechischen Inspiration*, te bestellen via www.czech-inspiration.cz, en gratis in de lokale toeristische infokantoren.

Toeristische info

Jindrichuv Hradec: www.jh.cz. - Tsjechische Dienst voor Toerisme: Buyllaan 150, 1050 Brussel, info-be@czechtourism.com, www.czechtourism.com.

In de laatste binnentuin horen we het verhaal van de Witte Vrouw van Hradec. Bertha was de mooiste vrouw van Bohemen. Ze moest trouwen met Johan Van Lichtenstein, maar die betrapte haar met de graaf van Sternberg. Dat vond Johan erg ongepast. Hij behandelde zijn vrouw door en door slecht, een straf die haar hele leven voortduurde. Toen Bertha weduwe werd, droeg ze een wit kleed. Elk jaar nodigde ze de armen van het dorp uit om ze gratis pap te geven.

Na Bertha's dood bleef haar geest in het kasteel rondwaren. Met wat geluk zie je ze nog. Als ze witte handschoenen draagt, kondigt ze een blijde gebeurtenis aan. Rode wijzen op een brand. Zwart is de voorbode van de dood. De gratis papverdeling werd pas in 1782 afgeschaft door Jozef II, de Oostenrijkse vorst.

Vermaarde brouwerszoon

We struinen de slottuin uit en het dorpscentrum binnen. Op een schoorsteen zit een koppel ooievaars. De grootste kleppert luid met zijn bek. De schoorsteen behoort tot een oude brouwerij. Hier werkte de vader van Fredrik Smetana, één van Tsjechië's bekendste componisten. De jonge Smetana liep school in Jindrichuv Hradec van 1831 tot 1835. Een klein naamplaatje blinkt in de felle zon.

In het stedelijk museum vinden we de grootste mechanische kerststal ter wereld. Thomas Kryza (een kousenstopper) werkte er van 1850 tot 1916 aan. Van de 1.400 figuurtjes bewegen er 134. De kerel haalde er het *Guinness Book of Records* mee. Jindrichuv Hradec is nog om een andere reden.... euh, wereldberoemd. Na Wenen en Praag was dit de derde stad van Europa die openbare straatverlichting kreeg, in 1887.

Afscheid in rook

Wanneer we terug in Horni Cerekev aankomen, hangen regenwolken boven het woud. Dat ziet er nu nog donkerder uit. Een vrouw leunt met haar vette boezem door het dakvenster van een boerderij en kijkt naar de nerveus voorbijschietende zwaluwen. Ze zwaait een vriendelijke hand en steekt een sigaret op ■

Het aantal toeristen is goddank nog beperkt. Dat merken we ook in het slaperige stadje Jindrichuv Hradec. Witgoon Jindrich bouwde hier in 1210 een burcht langs de Nezarka-rivier. Het grootste waterslot in Zuid-Tsjechië kreeg in 1994 een stevige opknapbeurt. De drie binnentuinen zijn een mengeling van gotiek, renaissance en maniërisme.